

**BARENTSIN
ALUENEUVOSTON**

KOKOUS

14. marraskuuta 2012

Voksenåsen

ASIALISTA

OHJELMA:	3
LÄSNÄOLIJAT	4
ASIA BRC 13/2012	ESITYSLISTAN HYVÄKSYMINEN6
ASIA BRC 14/2012	PÖYTÄKIRJAN HYVÄKSYMINEN.....7
ASIA BRC 15/2012	ALUENEUVOSTON PUHEENJOHTAJAN PUHEENVUORO.....8
ASIA BRC 16/2012	ALUEKOMITEAN PUHEENJOHTAJAN TIEDONANTO 10
ASIA BRC 17/2012	VIRKAMIESKOMITEAN (CSO) TIEDONANTO 11
ASIA BRC 18/2012	KANSAINVÄLISEN BARENTS-SIHTTEERISTÖN (IBS) TIEDONANTO 13
ASIA BRC 19/2012	TERMS OF REFERENCE 16
ASIA BRC 20/2012	BARENTSIN TOIMINTAOHJELMA - TIEDOKSIANTO..... 18
ASIA BRC 21/2012	HAASTEET KULJETUKSESSA JA LOGISTIIKASSA BARENTSIN ALUEELLA..... 19
ASIA BRC 22/2012	MUUT ASIAT21
ASIA BRC 23/2012	SEURAAVA KOKOUS23

Barentsin alueneuvoston kokous

Päivämäärä: 14. marraskuuta 2012

Paikka: Voksenåsen, Oslo

Ohjelma:

Tiistai 13. marraskuuta 2012

Saapuminen

19.30 **Päivällinen**

Majoitus Voksenåsenilla

Osoite: Ullveien 4, Oslo

Puhelinnumero: +47 22 81 15 22

Sähköposti: booking@voksenaasen.no

Keskiviikko 14. marraskuuta 2012

09.00 – 13.00 **Barentsin alueneuvoston kokous**

Kokouspaikka: Voksenåsen

13:00-14:00 **Lounas**

Paikka: Voksenåsen

15.30 **High North Conference** (vapaaehtoinen)

Läsnäolijat

(v: vahvistettu)

Alueneuvosto

1. Sven-Erik Österberg, puheenjohtaja (v) *Norrbotten, Ruotsi*
2. Mikael Bergström (v) *Västerbotten, Ruotsi*
3. Lisbeth Isaksen (v) *Finnmark, Norja*
4. Pia Svenggaard (v) *Tromssa, Norja*
5. Odd Eriksen (v) *Nordland, Norja*
6. Alpo Jokelainen (v) *Kainuu, Suomi*
7. Pauli Harju (v) *Oulu, Suomi*
8. Veikko Kumpumäki (v) *Lappi, Suomi*
9. Marina Kovtun (v) *Muurmanski, Venäjä*
10. Igor Orlov (v) *Arkangeli, Venäjä*
11. Liliya Oparina (v) *Komin tasavalta, Venäjä*
12. Aili Keskitalo (v) *Alkuperäiskansan työryhmä*

Alueneuvoston tarkkailijat

13. Jon Birkelund (v) *Barentsin alueen kristillisten kirkkojen yhteistyöneuvosto*
14. Alexander Makarenko *Luoteis-Venäjän parlamentin jäsenten yhdistys*

Muut

15. Brynolf Tjärner (v) *Norrbotten, Ruotsi*
16. Lena Anttila (v) *Norrbotten, Ruotsi*
17. Bente Knudsen Helland (v) *Tromssa, Norja*
18. Yevgeny Galkin (v) *Muurmanski, Venäjä*
19. Ludmila Kabantseva (v) *Komin tasavalta, Venäjä*
20. Alexei Kalinin (v) *Arkangeli, Venäjä*
21. Sergej Kokarev (v) *Nenetsia, Venäjä*
22. Roman Gokkoev (v) *Oulu, Suomi*
23. Maiju Hyry (v) *Lappi, Suomi*
24. Anja Salo (v) *Alkuperäiskansan työryhmä*
25. Ari Sirén (v) *Kansainvälinen Barents-sihteeristö*
26. Yury Nikiforov (v) *Kansainvälinen Barents-sihteeristö*
27. Yulia Bobina (v) *Kansainvälinen Barents-sihteeristö*
28. Rune Rafaelsen (v) *Norjan Barents-sihteeristö*
29. Sverre Stub (v) *CSO, Norja*
30. Sergej Gushchin *Oslo Venäjän suurlähetystö*

Sihteeristö

31. Sari Roininen (v) *Norrbotten, Ruotsi*
32. Elena Haapaniemi (v) *Norrbotten, Ruotsi*

Ei läsnä:

1. Birgitta Muukkonen (v) *Pohjois-Karjala, Suomi*
2. Aleksandr Khudilainen (v) *Karjalan tasavalta, Venäjä*
3. Igor Federov (v) *Nenetsien autonominen piirikunta, Venäjä*

Asia BRC 13/2012 Esityslistan hyväksyminen

Alueneuvoston puheenjohtaja, Sven-Erik Österberg, toivottaa kaikki tervetulleeksi.

Pidetään nimenhuuto ja esitellään alueneuvoston jäsenet, koska kokouksessa on uusia osanottajia.

Ehdotus esityslistasta on lähetetty kaikille jäsenille 12. lokakuuta.

Muihin asioihin tehdään lisäys, koska Aili Keskitalo alkuperäiskansan työryhmästä haluaa kertoa alkuperäiskansojen yhteistyöstä.

Kokouksen esityslista ja lisäys hyväksytään.

Asia BRC 14/2012 Pöytäkirjan hyväksyminen

Luleåssa, Ruotsissa, 28. kesäkuuta 2012 pidetyn alueneuvoston kokouksen pöytäkirja hyväksytään. Pöytäkirja on lähetetty kaikille jäsenille 12. lokakuuta yhdessä toimeksiannon kanssa (Terms of Reference).

Veikko Kumpumäki, Lapin liitto, kysyi edellisen pöytäkirjan hyväksynnän yhteydessä, kuinka asia numero 4, toisin sanoen Barentsin ensyklopedian ja historian kirjan rahoitus, etenee ja missä vaiheessa se on nyt. Brynolf Tjärner kertoo, että mitään uutta ei ole tapahtunut, eikä projektijohtaja ole antanut tästä lisätietoja.

LIITE 1. Pöytäkirja alueneuvoston kokouksesta 28. kesäkuuta 2012 Luleå

Asia BRC 15/2012 Alueneuvoston puheenjohtajan puheenvuoro

Sven-Erik Österberg, Barentsin alueneuvoston puheenjohtaja, kertoo, että hän on toiminut Norrbottenin maaherrana 1. lokakuuta 2012 lähtien. Tätä ennen hän on tehnyt pitkän uran politiikassa. Hän on toiminut mm. kansanedustajana Ruotsin eduskunnassa.

Norrbottenilla on ollut puheenjohtajuus noin vuoden. Tämä on ollut mielenkiintoinen ja haastava vuosi. On ollut tärkeää kehittää kokemuksia ja tuloksia, joita työ on tähän mennessä tuottanut sekä jatkaa työtä Norjan puheenjohtajuuden jälkeen. Tromssan aikaisemmat aloitteet liikenneyhteyksien parantamiseksi ovat keskeisessä asemassa kehittäessämme Barentsia toimivaksi alueeksi. Meillä on myös suuria odotuksia Barents Freeway projektista.

Norrbottenin etuna on tuoda esille kysymyksiä, jotka koskevat yhteistyötä ja jotka vaikuttavat positiivisesti Barentsin kehitykseen. Barentsilla on suuri merkitys paljon luonnonresursseja omaavana alueena, ja on tärkeää, että ohjaamme aluetta oikeaan suuntaan. Västerbotten ja Norrbotten ovat kehittäneet Ruotsin kansallisen mineraalistrategian puitteissa alueellisen mineraalistrategian samalla tavalla, kun muut Barentsin alueet vastaavanlaisessa työssä. Tämä on hyvä pohja hedelmälliselle yhteistyölle, josta kaikki voivat hyötyä.

Puheenjohtajuutemme aloitteesta kaikki alueen yliopistot kokoontuivat Pietarissa 6. marraskuuta keskustelemaan tutkimuksen ja koulutuksen alalla tapahtuvasta yhteistyöstä. Tavoitteena oli myös löytää yhteisiä projekteja toteutettavaksi tulevassa Horizon 2020- EU-puiteohjelmassa. Yliopistojen välinen yhteistyö on tärkeä osa Barentsin alueen näkyvyyttä kansainvälisellä areenalla osaavana ja voimakkaana alueena. Samalla se voi mahdollistaa tutkimustyön kehityksen rahoitusta. Barents-sihteeristö tulee seuraamaan työn etenemistä, mutta tutkimukseen ja koulutukseen erikoistuneella työryhmällä on tärkein rooli työn jatkumisessa. Tuleva High North konferenssi on myös hyvä tilaisuus nostaa Barents esiin tutkimus- ja resurssirikkaana alueena.

Barentsin yritysneuvosto on esitellyt alueella tehtyjä suuria investointeja, joiden pitäisi houkutella yrityksiä. Samalla pienillä ja keskisuurilla yrityksillä ei ole käsitystä siitä, mitä heiltä vaaditaan kilpailukykyisenä pysymiseksi. Siksi on lupaavaa, että investoinnin ja talouden työryhmä yhdessä Barentsin yritysneuvoston kanssa kehittää verkossa olevaa tietopankkia, johon kerätään tietoja, yhteystietoja ja muita alueen yrityksille hyödyllisiä resursseja.

Kulttuuriyhteistyöllä on tärkeä rooli, varsinkin ensi vuonna, jolloin vietämme Barentsin 20. juhlavuotta. Tuleva Kolarctic ENPI- kulttuuriprojekti on erityisen kiinnostava, sillä siellä on noin 25 yhteistyökumppania alueelta. Barentsin alueella tapahtuu paljon mielenkiintoista.

Nuoriso on tulevaisuutemme. Tärkeä kysymys on kuinka teemme Barentsista niin houkuttelevan, että nuoriso haluaa asettua elämään ja kehittää itseään alueella. Tämä oli puheenjohtajuusohjelmamme lähtökohta. Torniossa/Haaparannassa ja viimeksi Hurtigrutenissa järjestetyt nuorisotapaamiset olivat yritykset huomioida nuorisoa, heidän tilannettaan sekä odotuksiaan tulevaisuudelta. Näistä tapaamisista tehdyt raportit tulevat olemaan esillä tulevassa Kirkenes-asiakirjassa ja ne otetaan huomioon uudessa vuosien 2014-2018 Barentsin toimintaohjelmassa.

Puheenjohtaja lopettaa puheenvuoronsa sanomalla, että on olemassa paljon voimaa ja tahtoa kehittää yhteistyötä eteenpäin. Barents on strateginen luonnonvara-alue ja elinkeinoelämän, liikenteen ja infrastruktuurin jne. aloilla tapahtuvan yhteistyön avulla meillä on hyvät edellytykset luoda talouskasvua ja kehitystä koko alueella. Talouskasvu ei tapahdu automaattisesti, vaan edellyttää, että alueella asuvilla ihmisillä on hyvät mahdollisuudet tavata toisiaan ja jakaa kokemuksia. Ihmisiltä ihmisille tapahtuva yhteistyö ja kulttuuriyhteistyö ovat Barents-yhteistyön tukipylväitä. Hyvien edellytysten luominen on alueneuvoston tärkeä tehtävä, ja sen tulisi antaa enemmän tukea ja vähentää rajoituksia.

Asia BRC 16/2012 Aluekomitean puheenjohtajan tiedonanto

Brynolf Tjärner kertoo, että puheenjohtaja on jo ottanut esille temaattisia yhteistyökysymyksiä, joiden parissa aluekomitea on työskennellyt viimeisten vuosien aikana.

Aluekomitea on kokoontunut 13. kesäkuuta, 19. syyskuuta ja eilen 13. marraskuuta, jolloin pääasiana oli toimeksianto (Terms of Reference). Kokous 19. syyskuuta järjestettiin videokonferenssina, ja sekä ääni että kuva toimivat hyvin. Tämän tekniikan avulla säästämme sekä rahaa että aikaa. Videokonferenssin käyttö voi johtaa tiheämmin järjestettyihin kokouksiin tulevaisuudessa.

Olemme pitäneet aivoriihen, jonka seurauksena kulttuuri-, talous-, ympäristö-, ja nuorisoryhmien osuudet ovat jo valmiita tulevaa Kirkenes-asiakirjaa varten. Tutkimus- ja koulutusryhmien osuudet ovat työn alla. Barents-lehdistö on myös jättänyt ehdotuksensa tärkeistä asioista tulevaa ohjelmaa varten.

Aluekomitea sai 28. kesäkuuta alueneuvostolta tehtäväkseen uuden toimintaohjelman luomisen. Komitea on muodostanut tätä työtä varten ad hoc- ryhmän, joka tulee tapaamaan joulukuussa. Tavoitteena on saada valmiiksi ensimmäinen luonnos seuraavaan aluekomitean kokoukseen helmikuussa. Ensimmäinen valmis ehdotus on voitava esittää alueneuvoston kokouksessa 3. kesäkuuta. Päätös ohjelmasta odotetaan tehtävän lokakuussa 2013.

Asia BRC 17/2012 Virkamieskomitean (CSO) tiedonanto

Sverre Stub onnittelee Norrbottenin maaherraa uudesta virasta ja puheenjohtajuudesta Barentsin alueneuvostossa. Hän odottaa jatkossakin hyvää yhteistyötä BEAC:in ja BRC:n välillä.

Syyskuussa Tromsössä järjestettiin alkuperäiskansa ja kaivosteollisuus- seminaari. Alkuperäiskansoilla on suuri rooli Barents-yhteistyössä. Samalla yhtenä Norjan puheenjohtajuuden ensisijaisena tehtävänä on luonnonvarojen kehittäminen, mikä voi johtaa mahdollisiin eturistiriitihin teollisuuden kehittämisen kanssa. Tämän vuoksi on tärkeää mahdollistaa keskustelu eri osapuolten välillä. Seminaariin osallistui yli 100 osallistujaa, jotka edustivat teollisuutta, Yhdistyneitä Kansakuntia, alkuperäiskansoja ja viranomaisia. Käytiin avoin ja rakentava keskustelu kaivosteollisuuden kantavan kehityksen rakentamiseksi. Ympäristövaikutukset otettiin myös huomioon, mutta niihin ei keskitytty tässä kokouksessa. Rovaniemellä Suomessa pidetään huhtikuussa 2013 ympäristötyöryhmän järjestämä seminaari, jossa käsitellään parhaita käytäntöjä kaivosteollisuudelle.

Norjan puheenjohtajuuden yksi ensisijaisista tehtävistä on laatia ilmastonmuutoksen toimintasuunnitelma. Monet työryhmät ovat osallistuneet suunnitelmaan ja toivomme, että voimme pian lähettää luonnoksen IBS:lle tarkistettavaksi ja kommentoitavaksi.

CSO kokoontuu seuraavan kerran joulukuussa. Työryhmien johtajat osallistuvat kokoukseen ja antaa päivityksen töitten kulusta. Myös mahdollisuudet projektien rahoitukseen otetaan esille. Olen CSO:n puheenjohtajana kehottanut venäläisiä jäseniä selventämään uuden valtiosta riippumattomia järjestöjä koskevan lain, joka tuli voimaan Venäjällä. Edellisessä kokouksessa syyskuussa EU tutustutti CSO:n uuteen arktiseen politiikkaan. EU:n kiinnostus Barentsin aluetta kohtaan on lisääntynyt.

Olemme aloittaneet valmistautumisen tulevaa pääministerikokousta varten, kokous pidetään Kirkenesissä 3 - 4. kesäkuuta. Pääministeri Stoltenberg on kutsunut kaikki pääministerikollegansa sekä EU-komission puheenjohtajan herra Barosson kokoukseen. Myös alueneuvosto kutsutaan kokoukseen, mutta logistiikan haasteiden vuoksi edustus tulee luultavasti olemaan hieman pienempi kuin vuoden 2003 kokouksessa. Nuorten edustajia kutsutaan myös kokoukseen. Nuorethan ovat tulevaisuus. Monien muutosten jälkeen ensimmäinen luonnos uudesta Kirkenes-asiakirjasta on pian valmis.

Aili Keskitalo: Hän haluaa kiittää Norjan ulkoministeriötä aloitteesta alkuperäiskansat ja kaivosteollisuus- seminaarin järjestämiseen. Hän on samaa mieltä siitä, että keskustelua kaivosteollisuudesta tarvitaan, kun ajatellaan alueella olevia suuria haasteita. High North-konferenssin esityslistassa ei kuitenkaan ole kysymyksiä alkuperäiskansoista tai ympäristövaikutuksista, mikä on huolestuttavaa. Ovatko alkuperäiskansat sivuasialasia vai pitäisikö niiden olla osana teollisuuden kehittämistä?

Puheenjohtaja: Nykypäivänä kiinnostus maaperää ja luontoa kohtaan on lisääntynyt, ja hän haluaa painottaa, että tämä asia pitää käsitellä kaikki olemassa olevat hyödyt huomioon ottaen. Tämän takia alkuperäiskansojen ei pitäisi olla sivuasialasia, vaan niiden on oltava mukana aikaisessa vaiheessa.

Asia BRC 18/2012 Kansainvälisen Barents-sihteeristön (IBS) tiedonanto

Ari Sirén, IBS:n johtaja pitää puheenvuoron.

Investoinnin ja taloudellisen yhteistyön alueellinen työryhmä (RWGIEC) kokoontui 9. syyskuuta Luleåssa. Taloudellisen yhteistyön työryhmä (WGEC) kertoi osallistujille toiminnastaan. Tehtiin päätös hakea rahoitusta «Nordic Manual on Border Barriers» -projektille Pohjoismaiden ministerineuvostolta. Valitettavasti «Green Growth Forum in the Barents region», joka oli suunniteltu järjestettävän syyskuun alussa, peruttiin liian pienen osallistujamäärän takia. Alueellisen työryhmän venäläisten jäsenten osallistuminen on edelleen ollut vähäistä. Venäläiset jäsenet eivät osallistuneet Luleån kokoukseen. Keväällä 2013 on tarkoitus järjestää taloudellisen yhteistyön konferenssi, jonka keskipisteenä on mineraalisektorin rajojen välinen yhteistyö. Koulutuksen ja tutkimuksen yhteiset työryhmät (JWGER) ovat kutsuneet alueellisen taloustyöryhmän kokoukseen Arkangelissa 26 - 30. marraskuuta. Kokouksessa keskitytään kokemuksiin ja mielipiteiden vaihtoon.

Alkuperäiskansojen työryhmä (WGIP) kokoontui 9. syyskuuta 2012 Tromsøssa. Päätettiin, että järjestetään seminaari koskien alkuperäiskansoja, liiketoimintaa ja ihmisoikeuksia. Seminaari järjestetään Barents-yhteistyön 20. vuosijuhlan yhteydessä ja se on tarkoitus järjestää maaliskuussa 2013 Kautokeinin kunnassa. Norjan Barents-sihteeristö ja alkuperäiskansojen työryhmä toimivat seminaarin isäntinä. Kirkenes-konferenssille (helmikuu 2012) ja 10. syyskuuta 2012 Tromsøssa järjestetyille kaivosteollisuuden ja alkuperäiskansojen seminaarille järjestetään seurantokokoukset. Seminaarissa keskitytään alkuperäiskansojen yhteistyön kehitykseen ja tuloksiin viimeisen 20 vuoden ajalta. Jäsenet olivat huolissaan alkuperäiskansojen vuorovaikutuksesta kaivos- ja öljy-yhtiöiden kanssa. YK järjestää maailmankonferenssin Altassa, ja puhuttiin myös alkuperäiskansojen roolista tässä tapahtumassa. Tarvitaan lukuisia valmistelevia alueellisia kokouksia, jotta alkuperäiskansojen maailmanlaajuinen tuki voitaisiin ilmaista. Tästä työstä vastuussa ovat saamelaisparlamentti ja konferenssin järjestäjät. Lopuksi käsiteltiin Barentsin alueen ilmastonmuutospolitiikkaa ja alkuperäiskansojen kielihuoltoa.

Ympäristötyöryhmä (WGE) ja sen alueelliset vastineet (RWGE) pitivät kokouksensa 25 – 26. syyskuuta Kajaanissa. Neljä alaryhmää (hot spots/saastuneet alueet, vesihuolto, luonnonsuojelu; puhtaampi tuotanto, ja ympäristölle kestävämpi kulutus) kokoontuivat myös tällöin. Osa työryhmän kokousta omistettiin vesihuollon eri näkökulmista kertoville esityksille. Kondopogassa sijaitseva paperi- ja selluloosatehdas on ehdottanut kohdan hot spot K1 (kaasuvuoto Kondopoga-tehtaasta) poistettavan listasta, sillä se on jo korjattu. Kokouksen osallistajat tekivät opintomatkan

Talvivaarassa Kajaanin lähellä sijaitsevalle nikkelilouhokselle, jonka jätevesialtaassa oli hiljattain ollut vuoto.

Yksi kokouksessa esille tuotu tärkeä kysymys oli ilmastonmuutoksen toimintasuunnitelma, jonka Barentsin Norjan puheenjohtajat julkaisivat maaliskuussa 2012. Norja tekee suunnitelman ensimmäisen luonnoksen, ja lopullinen versio hyväksytään Barentsneuvoston ympäristöministerikokouksessa vuonna 2013. Kokouksessa mainittiin myös avustaja hot spot-asiantuntijalle kansainväliseen Barents-sihteeristöön.

Lappi otti vastaan alueellisen ympäristötyöryhmän kiertävän puheenjohtajuuden Norrbottenilta. Kokouksen osallistujat pohtivat alueellisen työryhmän tarpeellisuutta. Loppupäätös oli, että alueellinen työryhmä on tarpeellinen vaikka venäläiset jäsenet korostivat, että kokouksessa tarvitaan keskeisten viranomaisten edustajaa. Valitettavasti tähän mennessä vain yksi venäläisten alueiden edustaja on osallistunut alueellisen ympäristötyöryhmän kokouksiin.

Terveystieteiden ja yhteiskunnallisten kysymysten yhteiset työryhmät (JWGHS) pitivät 6. marraskuuta 2012 Petroskoissa kokouksen, jonka avasi Karjalan terveydenhoitoministeri. Kokouksessa olivat läsnä kaikki jäsenmaat ja alueet, paitsi Muurmanski ja Komi. Barentsin alueen tuberkuloosiohjelma hyväksyttiin pääministerien kehotuksen mukaan ottaa käyttöön kaikki toimenpiteet, jotta tuberkuloosista saataisiin täysi kontrolli Barentsin alueella viimeistään vuonna 2013. Asetettuja tavoitteita ei ole vielä saavutettu.

Työryhmä hyväksyi osana ilmastonmuutossuunnitelmaan "Action Plan on Climate Change" asiakirjan "Climate Change and Health in the Barents Region", jonka Norjan terveystieteiden virasto on laatinut. Alaryhmälle "Children and Youth at Risk in the Barents Region" (CYAR), joka kokoontui kaksi kertaa vuoden 2012 aikana, myönnettiin 1,8 miljoonaa euroa Kolarctic ENPI CBC -ohjelmasta. Yli 100 henkilöä osallistui CYAR-konferenssiin, joka järjestettiin työryhmän kokouksen yhteydessä.

Terveystieteiden ja yhteiskunnallisten kysymysten pohjoisen ulottuvuuden yhteistyön alaryhmä kutsuttiin kokoukseen, jotta voitaisiin pohtia mahdollisia synergioita ja yhteistyöalueita. Norja järjestää seuraavan JWGHS:n kokouksen luultavasti maaliskuussa 2013 Kirkenesissä.

Anja Salo, Norjan Barentssihteeristön alkuperäiskansojen neuvonantaja, kertoo **alkuperäiskansojen työryhmän (WGIP)** lokakuussa pidetystä kokouksesta, jossa käsiteltiin kolme tärkeää kysymystä. Ensimmäinen kysymys koski uutta Kirkenes-asiakirjaa. Saamelaisille, vepsäläisille ja nenetseille on tärkeää, että alkuperäiskansojen perspektiivi otetaan huomioon asiakirjassa suuremmissa osassa kuin aikaisemmin. Ryhmä tulee antamaan ehdotuksensa asiakirjaan. Toinen kysymys oli 20. vuosijuhla, jota myös alkuperäiskansat juhlistavat 20 - 21. maaliskuuta Kautokeinosissa. Tällöin järjestetään myös seminaari, jonka nimi on "Barentsin alueen alkuperäiskansojen haasteet ja mahdollisuudet. Ovatko mahdollisuudet pohjoismaisilla alueilla

kaikille samat?”. Seminaarissa keskitytään alkuperäiskansoihin, kaivosteollisuuteen ja perinteisiin rannikon elinkeinoin. Tarkoituksena on kutsua sekä teollisuuden että alkuperäiskansojen edustajia keskusteluun. Kolmas kysymys oli alkuperäiskansojen osanotto Arctic Frontier – konferenssiin Tromsössa 20 - 25. tammikuuta 2013. Työryhmä pitää tällöin 15 minuuttia pitkän esityksen Barentsin alueen alkuperäiskansojen ”kuumista aiheista”. Tällöin järjestetään mahdollisesti myös konferenssin ulkopuolinen tapahtuma Tromsön yliopiston kanssa. Kokouksen aikana keskusteltiin myös uudesta ideologisista järjestöjä koskevasta laista, joka on tullut voimaan Venäjällä, ja siitä mitä seurauksia tällä on yhteistyön kannalta.

Brynolf Tjärner kommentoi Barentsin Green Growth – foorumin peruutusta ja sanoo, että foorumin tarkoituksena oli tuoda yhteen akateemikkoja yhteiskunnallisten suunnittelijoiden ja elinkeinoelämän, etenkin ympäristötekniikan alan, kanssa. Asia on vieläkin tärkeä ja seminaari järjestetään mahdollisesti jossakin muodossa ennen puheenjohtajuuskauden loppua. Lisätietoja on tulossa myöhemmin.

Asia BRC 19/2012 Terms of Reference

Brynolf Tjärner sai puheenvuoron ja esittelee aluekomitean ehdotuksen toimeksiannoksi, aluekomitean ja alueneuvoston työjärjestyksen.

Työjärjestys johtui Pohjois-Karjalan jäsenysshakemuksesta alueneuvostoon ja Rogalandin hakemuksesta tarkkailijaksi syyskuussa 2011. Aluekomitea on koonnut ad hoc – ryhmän, jonka tehtävänä on esittää arviointi toimeksiannosta komitean kokouksessa 13. marraskuuta.

Komitea on käsitellyt kysymyksen, kun se otettiin esille kokouksissa 7. helmikuuta, 13. kesäkuuta, 28. kesäkuuta, 19. syyskuuta ja eilen 13. marraskuuta. Alueneuvosto käsiteli kysymyksen kokouksessa 28. kesäkuuta. Komitea oli yksimielinen eilisessä kokouksessa. Asiakirja on jaettu kahteen osaan. Artiklat 1-10 ja 14-24 koskevat hallinnollisia ja virallisia osia. Aluekomitea oli yksimielinen tästä osasta jo kesäkuun kokouksessa ja on vieläkin yksimielinen joidenkin toimituksellisten korjausten jälkeen.

Poliittisista osista, artiklat 11-13, toisin sanoen kuinka määrittelemme alueen maantieteellisesti, jäsenyys ja tarkkailijan rooli, on käyty keskustelua. Työjärjestys on herättänyt keskustelua Barents-yhteistyön edistyksellisestä työstä ja yhteistyön vaikutuksesta. Lähtökohtamme oli yhteistyön toimivuus ja tehokkuus.

Komitea päätti, että se ei hyväksy enempää jäseniä kuin 13 jo olemassa olevaa jäsentä eikä nimitä uusia tarkkailijoita. Barentsin alueen kristilliset kirkot ja Luoteis-Venäjän parlamentin jäsenten yhdistys ovat edelleen tarkkailijoita. Pohjois-Karjalalla on nykyään tarkkailijan asema, mutta he voivat päättää haluavatko he pysyä tarkkailijoina vai hakea kumppanuutta. Kumppanuus on uusi nimitys Barents-yhteistyössä, ja sen avulla saamme kansainvälistä ja EU:n yhteydessä saatua huomiota mm. tekemäämme yhteistyöhön. Sen avulla saamme myös vetoapua muilta alueen ulkopuolisilta ryhmiltä. Komitea oli yksimielinen myös tästä määritelmästä. Päätettiin myös, että kaikki alkuperäiskansat, ts. nenetsit, vepsäläiset ja saamelaiset, voivat osallistua alueneuvoston ja aluekomitean kokouksiin.

Neuvosto on käsitellyt artiklat 1-10 ja 14-24 jo 28. kesäkuuta järjestetyssä kokouksessa, mutta ei silloin tehnyt päätöstä. Ehdotus on nyt, että nämä artiklat käsitellään niiden asiayhteyksissä ja tämän jälkeen artiklat 11-13 käsitellään yksityiskohtaisemmin.

Alueneuvosto päättää hyväksyä artiklat 1-10 ja 14-24.

Odd Eriksen: Yleisessä tarkkailussa havaitun hyvän työn jälkeen Pohjois-Karjala voi tulla jäseneksi Nordlandin puolesta, mutta he ovat kuitenkin esille tuodun ehdotuksen puolesta. He ovat sitä vastoin kriittisiä kumppanuudesta, sillä kumppanuuden hyväksymiseen tarvitaan erityinen menettely ja on oltava varmoja siitä, mistä yhteistyössä on kyse.

Lisbeth Isaksen: Hän on kysymyksessä esille tulleen positiivisen käsittelyn puolesta.

Pauli Harju: Heidän toiveensa on ollut, että Pohjois-Karjala saisi jäsenyyden, mutta esille tulleiden hyvien perusteluiden takia myös he ovat ehdotuksen puolesta.

Alueneuvosto päättää hyväksyä artikkelit 11-13 ja sen kautta koko toimeksiannon.

LIITE 2 – Hyväksytty toimeksianto (Terms of Reference)

LIITE 3 – Arviointi

Asia BRC 20/2012 Barentsin toimintaohjelma - tiedoksi

Brynolf Tjärner tiedottaa tulevasta toimintaohjelmasta ja sen etenemisestä.

Nykyinen toimintaohjelma on voimassa vuoden 2013 loppuun, joten on korkea aika miettiä uutta ohjelmaa. Aluekomitea on nimittänyt työryhmän, jonka tehtävänä on laatia ensimmäinen luonnos aluekomitean kokoukseen Rovaniemellä 13 -14. helmikuuta 2013. Toivomme, että alueneuvoston kokouksessa kesäkuussa 2013 on valmiina hyvin tehty ehdotus, jota voidaan kommentoida ja josta voidaan keskustella. Ohjelma voidaan virallisesti hyväksyä alueneuvoston kokouksessa lokakuussa 2013.

Barentsin toimintaohjelman teemana on yhteistyö ja se on jaettu sektoreihin, jotka tulemme suurimmaksi osaksi säilyttämään. Uuteen ohjelmaan on tulossa myös uusia ulottuvuuksia, kuten uudet EU-ohjelmat, jotka tulevat voimaan vuonna 2014. Haluamme löytää yhteyden mm. ENI- ja Interreg-ohjelmien käytössä rahoituksen välineinä, jotta voimme toteuttaa toimintaohjelmassa olevia toimintoja ja ohjelmia. Tulemme laajentamaan keskustelua ohjelman työryhmien, aluekomitean ja Barents-yhteistyön työryhmien välillä.

Koska seuraavaan alueneuvoston kokoukseen on puoli vuotta, kehoitamme jokaista aluekomitean jäsentä keskustelemaan alueneuvoston edustajiensa kanssa. Tällä tavoin saamme nopeasti palautetta ja olemme tietoisia esille tulleista mielipiteistä, jotta työn tahti ei hidastu.

Asia BRC 21/2012 Haasteet kuljetuksessa ja logistiikassa Barentsin alueella

Rune Rafaelsen, Norjan Barents-sihteeristön johtaja, pitää puheenvuoron.

Vietämme ensi vuonna Barents-yhteistyön 20. vuosipäivää. Kaikilla alueilla kaikkien maiden välisesti tapahtuu juuri nyt paljon käytännön työtä, jolla on ollut suuri merkitys esimerkiksi koulutuksessa, ihmisten välisessä yhteistyössä ja elinkeinoelämässä. Mutta meillä on myös haasteita. Venäjän tilanne vuonna 1993 oli dramaattinen laman ja taloudellisten ongelmien vuoksi. Nykyään talous on noususuunnassa Venäjällä, mutta Eurooppa on kriisissä, ja huomio Barentsin alueelle on suurempi kuin koskaan ennen. Barents on kehittynyt yhdeksi Euroopan tärkeimmäksi resurssialueeksi. Ratkaisu Barentsin alueen tilanteeseen tänä päivänä on taloudellinen kehitys. Tärkeä kysymys tässä yhteydessä ovat kuljetusmahdollisuudet. Mitä tapahtuu ja miltä kehitys näyttää? Viisumiongelma on valitettavasti vielä aivan liian vaikea ja hankaloittaa esimerkiksi turismia ja kaupankäyntiä. Meidän on keskusteltava neuvostossa siitä, kuinka voimme yksinkertaistaa viisumivaatimuksia. Meidän on ajettava asiaa viisumivapaudesta Barentsin alueella, emmekä voi olla samaa mieltä siitä, että Venäjän ja USA:n välille on helpompaa saada viisumi kuin Barentsin alueiden välille.

Alueen mineraalit ovat suurena polttopisteenä ja Pajalassa ja Svappavaarassa Norrbottenissa tehdään suuria investointeja. Meillä on suuria vaikeuksia saada yhteys itä-länsi suuntaisesti. Tieverkostoa on parannettava, ja on olemassa vain yksi toimiva lentoreitti, nimittäin Tromsö-Muurmanski-Arkangeli. Rautatieyhteydet eivät ole myöskään selvät, joten tarvitsemme uuden infrastruktuurin. Meidän pitäisi alueen asukkaina ottaa tämä keskustelu esille, koska olemme riippuvaisia hyvästä infrastruktuurista. Haasteenamme on myös satamayhteyksien saaminen Itämeren, Atlantin, Barentsinmeren ja Karanmeren välille. Alueella on suuria öljy- ja kaasuresursseja, jotka pitäisi voida käyttää alueen sisällä eikä vain vientituotteina. Jos kaasu yhdistetään alueen mineraaleihin, lisää tämä myös mahdollisuuden uusille rautatieratkaisuille. Meillä on myös todella suuret resurssit sähkövoimantuotantoon, joita pitäisi hyödyntää paremmin. Alueen taloudellinen ja teollinen kehitys luo näin ollen tarpeen aivan uudelle logistiikalle sekä luo työpaikkoja. Alueen suuret logistiikan ja kuljetuksen haasteet pitäisi ottaa esille ministerikokouksessa puheenjohtajan toimesta.

Pia Svensgaard: Jotta saisimme paremman ilmapiirin yhteistyölle ja voisimme parantaa alueen työmarkkinoita, tärkeintä on työskennellä logistiikka- ja kuljetuskysymysten parissa. Alueneuvoston pitäisi keskittyä tähän vahvasti. Kun öljy- ja kaasuteollisuuden toiminta lisääntyy Norjan ja Venäjän puolella, ja kaivos- ja mineraaliteollisuus lisääntyvät Suomen ja Ruotsin puolella, logistiikasta syntyy ongelma. Tarvitsemme tämän vuoksi alueiden välistä yhteistyötä.

Lisbeth Isaksen: Olen iloinen, että tämä asia otetaan niin vahvasti huomioon täällä. Meidän alueella asuvien ihmisten tulisi voida käyttää kuljetusvälineitä itä-länsi suuntaisesti, jotta voimme määritellä alueemme ja jotta voimme kuljettaa ihmisiä ja tavaroita alueen sisällä. Työvoima alueella on tärkeä haaste kaikille, ja sen ratkaisemiseksi tarvitaan yhteistä ratkaisua. Tässä asiassa nuorten huomioon ottaminen on myös tärkeää.

Sverre Stub: Kuljetustyöryhmä BEATA on aloittanut työnsä syksyllä. He työskentelevät kuljetus- ja logistiikkahaasteiden parissa kaikki neljä jäsenmaata huomioon ottaen. Asiatuntijaryhmä työskentelee tämän tehtävän parissa ja heidän aikomuksensa on saada valmiiksi teksti kuljetusministerien kokoukseen syyskuussa 2013.

Puheenjohtaja: Näiden tietojen johdosta puheenjohtaja voi ottaa kysymyksen hoitaakseen ja huolehtia siitä, että saamme lausunnon neuvoston kokoukseen kesäkuussa, jotta neuvosto voi muodostaa mielipiteensä tästä asiasta. Tämä kysymys on tärkeä varsinkin, kun otetaan huomioon viimeisten vuosien aikana vähentyneet poikittaiset kuljetusmuodot.

Kirjallinen versio Rune Rafaelsenin lausunnosta jaettiin kaikille kokoukseen osallistuneille jäsenille.

Asia BRC 22/2012 Muut asiat

Aili Keskitalo Barentsin alueneuvostolle, Voksenåsen, Oslo, 14/11 2012.

Haluan ensin kiittää puheenjohtajaa siitä, että saan ottaa tämän asian esille. Haluan myös kiittää Barentsin alueneuvostoa siitä, että he ovat tänään vahvistaneet alkuperäiskansojen mahdollisuuden osallistua tärkeään Barents-yhteistyöhön hyväksytyään toimeksiannon. On paradoksisia, että minun on nostettava esille erittäin valitettava tapaus, josta olemme kuulleet median kautta.

Barentsin alueen alkuperäiskansojen puolesta työskennellessäni haluan ilmaista suurta huolta siitä, että Venäjän federaation hallitus on oikeusministerin kautta määrännyt alkuperäiskansojen järjestön RAIPON lopettamaan toimintansa tietyn ajan aikana. RAIPON on järjestö, joka on ajan myötä voinut työskennellä alkuperäiskansojen elämäntavan ja kansalaisoikeuksien puolesta Venäjällä. RAIPON on ollut meille saamelaisille vakaa ja luotettava yhteistyökumppani monen vuoden aikana, sekä Barents-yhteistyössä että arktisessa yhteistyössä. Olemme todella pahoillamme Venäjän viranomaisten päätöksestä.

Tämä antaa myös aiheita huoleen, sillä RAIPON on yhteistyökumppani joissakin projekteissa, joita Barents-yhteistyö ylläpitää ja rahoittaa. Kun RAIPON on lopetettava toimintansa, on tällä suuria seurauksia näille projekteille. Tämä merkitsee sitä, että näihin projekteihin investoidut taloudelliset resurssit ja henkilöresurssit menevät nyt hukkaan. Kuulimme aikaisemmin tänään, että Norjan ulkoministeriön edustaja painotti sitä, että alkuperäiskansojen parissa tehty työ on ollut tärkeä osa Barents-yhteistyötä sen perustamisesta lähtien. Minun on muistutettava teitä siitä, että jos haluamme näin tapahtuvan myös tulevaisuudessa tarvitsemme vakaita ja laillisia yhteistyökumppaneita Venäjällä. Tähän mennessä RAIPON on ollut tällainen, mutta tilanne on nyt niin epäselvä, että emme tiedä mitä tulevaisuudessa tulee tapahtumaan. Alkuperäiskansoja ajatellen tämä tarkoittaa, että yhteistyön perustus on horjumassa.

Tulen ottamaan asian esille Norjan, Ruotsin ja Suomen saamelaiskäräjillä ja uskon, että tämä asia tullaan ottamaan saamelaiskäräjien toimesta esille näiden maiden ulkoministeriöissä.

Haluan myös henkilökohtaisesti ilmaista, että olen todella pahoillani Venäjän päätöksestä kieltää RAIPON toiminta. Toivon, että Barents-yhteistyön jäsenet voisivat osallistua luomaan vuoropuhelun Venäjän liitto viranomaisten ja RAIPON välille, jotta tämä hyväksymätön tilanne voitaisiin ratkaista. Pyydämme Barents-yhteistyön jäseniä tuomaan tämä kysymys esille.

Puheenjohtaja: Olen saanut tietoja tästä kysymyksestä ainoastaan median kautta ja olen pannut merkille, että Venäjällä on oltava laki, joka suojaa yhdistysten oikeuksia. Jos jollakin venäläisellä kollegallamme on joitakin kommentteja tätä koskien, on hyvä tuoda ne esille nyt jos mahdollista.

Marina Kovtun: Minulla ei ole toimivaltaa antaa lausuntoa tästä, mutta toivon, että tämä voidaan ratkaista niin nopeasti kuin mahdollista. Tämä yhdistys on vielä aktiivinen, ja tietoni mukaan heillä on vielä mahdollisuus toimia. Me olemme teidän muiden tavoin saaneet tietoja median kautta.

Pia Svensgaard: Haluan antaa tukeni Aili Keskitalon esille ottamaan kysymykseen ja kiinnittää huomiota siihen mikä vaikutus tällä on, ei ainoastaan alkuperäiskansoille, vaan koko Barentsin alueelle. Yhteistyötä on vaikea toteuttaa ilman edustusta kaikista alkuperäiskansojen ryhmistä. Tämä yhteistyö on tähän mennessä toiminut erittäin hyvin ja mielestäni on tärkeää, että Barentsin alueneuvosto ottaa tämän ongelman esille ja että tuomme tämän kysymyksen esille myös omissa maissamme. Uskon, että tulemme kaikki hyötymään siitä, että alkuperäiskansat voivat jatkaa yhteistyötä maiden rajojen yli.

Lisbeth Isaksen: Olen iloinen, että kysymys otetaan esille alueneuvoston kokouksessa, koska tähän kysymykseen tarvitaan enemmän näkökulmia ja olen myös iloinen siitä, että venäläiset ystävämme voivat kertoa mitä mieltä ovat asiasta. Yhdistys ei voi toimia ilman federaalisen tason tukea, ja meidän on jatkettava työtämme taataksemme, että alkuperäiskansojen oikeudet ovat itsestään selvä osa Barentsin alueiden yhteistyötä.

Aili Keskitalo kiittää alueneuvostoa positiivisesta palautteesta ja ymmärtää, että alueneuvosto on yksimielinen ja haluaa osallistua ratkaisun löytämiseen kysymykseen.

Puheenjohtaja tekee yhteenvedon, että alkuperäiskansojen oikeuksia tuetaan, ja että myös neuvoston mielipide on löytää selvyys kysymykseen.

Asia BRC 23/2012 Seuraava kokous

Alueneuvoston seuraava kokous pidetään Kirkenesissä, Norjassa, 3. kesäkuuta 2013.

Matkustuspäivän on oltava 2. kesäkuuta, jotta kokous voidaan pitää aamupäivällä 3. kesäkuuta.

Pia Svensgaard: Haluaa huomioida sen, että paikalla on kaksi kuvernööriä, Muurmanskista ja Arkangelista. Työ vahvistuu, kun siihen osallistuu edustajia korkeimmalta poliittiselta tasolta kaikista lääneistä ja piirikunnista.

Puheenjohtaja: Puheenjohtajana alleviivaan Pian lausunnon. Kiitos kaikille neuvoston jäsenille ja erityinen kiitos komitealle, joka on laatinut toimeksiannon sillä tavalla, että neuvosto on voinut yksimielisesti hyväksyä ehdotuksen. Tämä on tärkeä askel eteenpäin jatkuvassa Barents-yhteistyössä.